

การพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ
The Curriculum Development of Bachelor of Education Degree Program Major in Physical Education and Recreation

ผกามาศ รัตนบุษย์*
Phakamas Ratanabuth

นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพศึกษาและพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ 10110
Doctoral student, Doctor of Education Program in Health Education and Physical Education,
Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, 10110
*Corresponding author E-mail: p.phaka@outlook.com

สุปราณี ขวัญบุญจันทร์
Supranee Kwanboonchan

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ 10110
Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, 10110

สาธิน ประจัญบาน
Sathin Prachanban

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ 10110
Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, 10110

(Received: September 7, 2020; Revised: November 13, 2020; Accepted: December 2, 2020)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ 2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสร้างเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผ่านกลุ่มผู้เชี่ยวชาญประเมินค่า IOC จำนวน 5 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 40 คน บัณฑิต จำนวน 200 คน และผู้เชี่ยวชาญ ครู/อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน รวม 245 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ PNI Modified ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

$$PNI \text{ Modified} = \frac{(I-D)}{D}$$

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพบว่า กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการจำเป็นในด้านทักษะเฉพาะทางพลศึกษาและนันทนาการ เป็นลำดับที่ 1 (PNIb=0.83) รองลงมาคือด้านความรู้ (PNIb=0.26) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (PNIb=0.25) กลุ่มบัณฑิตมีความต้องการจำเป็นในการเรียนกระบวนวิชาประวัติ ปรัชญาพลศึกษาและนันทนาการ เป็นลำดับที่ 1 (PNIb=1.18) รองลงมาคือกระบวนวิชาหลักสูตรและการสอนพลศึกษา (PNIb=0.67) กระบวนวิชาภาษาอังกฤษทางพลศึกษาและนันทนาการ (PNIb=0.23) และกระบวนวิชาหลักและวิธีการสอนกีฬา ตามลำดับ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญครู/อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีความต้องการพัฒนาหลักสูตรฯ ที่ให้บัณฑิตมีความรู้หลักทฤษฎีและปฏิบัติ ด้านพลศึกษาและนันทนาการ มีความเชี่ยวชาญทางการเป็นผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสินกีฬา การบริหารจัดการ และมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยทั้ง 3 กลุ่ม มีความต้องการไปในทิศทางเดียวกันในเรื่องความเชี่ยวชาญทางด้านทักษะ หลักและวิธีการสอนเฉพาะทางพลศึกษาและนันทนาการ

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต, พลศึกษาและนันทนาการ

Abstract

This study has the objective 1. To study the needs, necessities and guidelines for the development of the Bachelor of Education program. Department of Physical Education and Recreation 2. To develop a Bachelor of Education program. Department of Physical Education and Recreation Using the Mix Method to study related documents and research, create questionnaires and interviews. Through the IOC assessment group of 5 people,

the IOC consistency index was between 0.80 - 1.00. Teacher / Instructor Total of 245 instructors in charge of the curriculum analyzed data using PNI Modified Necessary Demand Sorting Index. $PNI\ Modified = (I-D)/D$

The results of the analysis of the necessity showed that Graduate user groups have specific skills in physical education and recreation. They were ranked first ($PNib = 0.83$), followed by knowledge ($PNib = 0.26$) and interpersonal skills and responsibility ($PNib = 0.25$). Philosophy of Physical Education and Recreation The first order was ($PNib = 1.18$), followed by the physical education curriculum and instruction ($PNib = 0.67$), the English language course in physical education and recreation ($PNib = 0.23$) and the core courses and sports teaching methods, respectively. Expert group Teacher / Instructor Teacher in charge of the course There is a need to develop a curriculum that provides graduates with theoretical and practical knowledge in physical education and recreation. Have formal expertise as a trainer Sports referee Management And morality and ethics, with all 3 groups having the same needs in the direction of expertise in skills Principles and specialized teaching methods in physical education and recreation.

Keywords: Curriculum development, Bachelor of Education, Physical Education and Recreation

ความเป็นมา

การพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โดยมีหลักการสำคัญของแผนพัฒนาคือ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาค้นหาให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาค้นหาช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

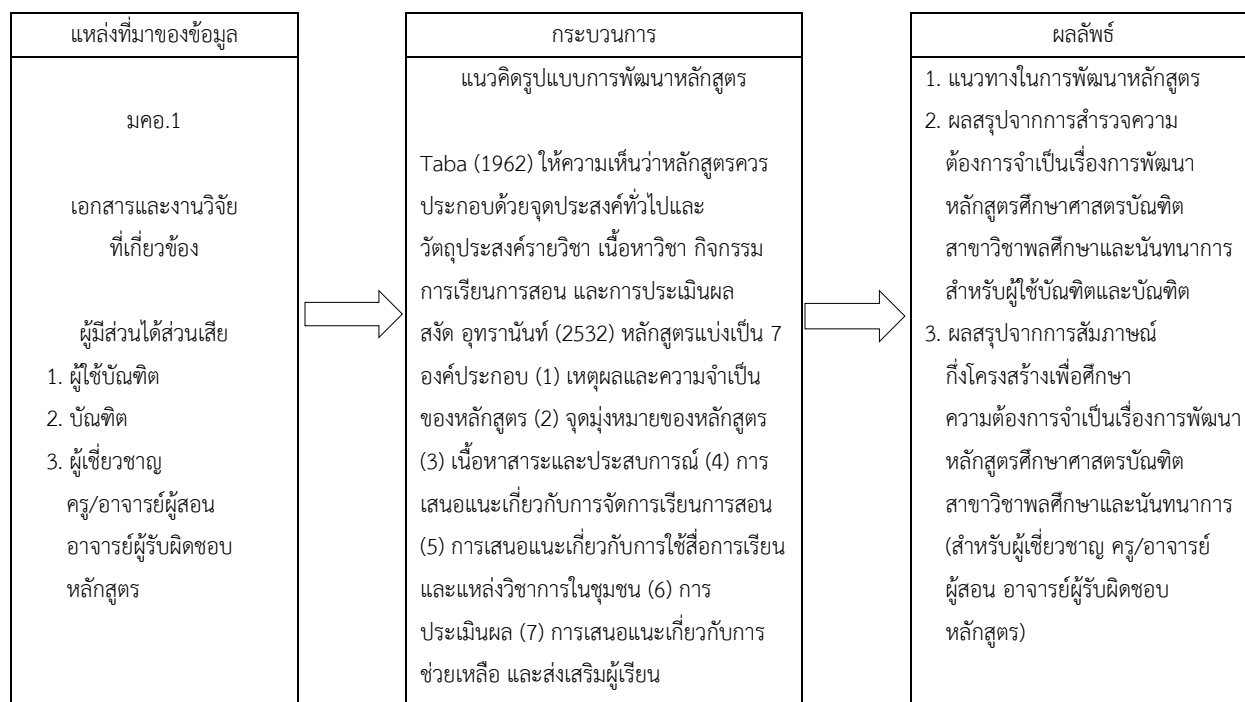
หลักสูตรมีความสำคัญหลายประการ เช่น มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติเป็นหลักหรือหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นกรอบการกำหนดนโยบายทางการศึกษา เป็นเครื่องชี้แนะจุดมุ่งหมาย สาระและแนวทางการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล ช่วยทำให้ผู้เรียนทราบเป้าหมายและแนวทางการเรียน (มารุต พัฒนาผล, 2562) สอดคล้องกับ (พิจิตรา ธงพานิช, 2556) คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของหลักสูตรคือ หลักสูตร

ความเป็นพลวัตและปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการและความเปลี่ยนแปลงของสังคมการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นกิจกรรมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ โดยจัดทำหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 4 ปี) มคอ.1 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) และเห็นความสำคัญความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาใหม่ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงเพื่อผลิตบัณฑิต บุคลากรทางพลศึกษาและนันทนาการที่มีความรู้ความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีทักษะและเชี่ยวชาญทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ดำเนินการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กระบวนการวิธีการพัฒนาหลักสูตร มคอ.1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์(หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างแบบประเมินความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. แบบสำรวจความต้องการจำเป็นเรื่องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ (สำหรับผู้ใช้บัณฑิต)
2. แบบสำรวจความต้องการจำเป็นเรื่องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ (สำหรับบัณฑิต)
3. แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นเรื่องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ครู/อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร)

จากนั้นเสนอแบบประเมินความต้องการจำเป็นฉบับร่าง ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินในด้านความครอบคลุมของเนื้อหาและประเด็นสำคัญของการวิจัยและด้านความถูกต้องชัดเจนของการใช้ภาษา ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความต้องการจำเป็น และเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขอีกครั้ง นำแบบประเมินความต้องการจำเป็นที่สร้างขึ้นทั้ง 3 แบบเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พร้อมทั้งดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาจัดทำและนำเครื่องมือที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็น Hauer, & Quill, (2011) โดยทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการลักษณะเป็นคำถามแบบ

มาตรฐานประเมินรวมค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's Summated Ranking Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด โดยมีรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual – response Format) เพื่อประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้แบบประเมินกับกลุ่มที่ 1 คือ ผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มที่ 2 คือ บัณฑิต แล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฯ โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) เป็นวิธีการคำนวณหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญจากการหาค่าผลต่างของน้ำหนักคะแนนตามสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพปัจจุบัน

(D) แล้วหารด้วยน้ำหนักคะแนนตามสภาพปัจจุบัน (D) โดยมีเกณฑ์การกำหนดค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนและการแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน และกลุ่มที่ 3 โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครู/อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ทางด้านพลศึกษาและนันทนาการ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาความต้องการจำเป็นจากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการดังนี้

ตาราง 1 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นเรื่องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ (n = 40)

สถานภาพของผู้ใช้บัณฑิต	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1.เพศ		
ชาย	29	72.50
หญิง	11	27.50
2.วุฒิการศึกษา		
ระดับปริญญาเอก	1	2.50
ระดับปริญญาโท	24	60.00
ระดับปริญญาตรี	15	37.50
3.ประสบการณ์การทำงาน		
31 – 40 ปี	2	5.00
21 – 30 ปี	5	12.50
11 – 20 ปี	30	75.00
1 – 10 ปี	3	7.50
4.ประเภทของหน่วยงาน		
สถาบันการศึกษา	28	70.00
สถานประกอบการ	12	30.00
รวม	40	100.00

จากตาราง 1 พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 เป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ระดับปริญญาโท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และระดับปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ประสบการณ์การทำงานช่วง 31 – 40 ปี จำนวน 2 คน

คิดเป็นร้อยละ 5 ช่วง 21 – 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 12.50 ช่วง 11 – 20 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็น ร้อยละ 75.00 และช่วง ช่วง 1 – 10 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 หน่วยงานประเภทสถานศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 หน่วยงานประเภทสถานประกอบการ จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 30.00 รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 2 แสดงความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ (n = 40)

รายการประเมิน	สภาพที่คาดหวัง (I)			สภาพที่เป็นจริง (D)			ความต้องการจำเป็น PNI _{modified}	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	(I-D)/D	ลำดับ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.44	0.50	มาก	4.02	0.62	มาก	0.10	5
1.1 มีความรัก ศรัทธาและภูมิใจในวิชาชีพครู	4.00	0.00	มาก	4.08	0.57	มาก	-0.02	7
1.2 มีจิตวิญญาณและอุดมการณ์ความเป็นครู และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.20	0.41	มาก	4.10	0.59	มาก	0.02	6
1.3 มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มีความเสียสละ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทั้งด้าน วิชาการและวิชาชีพ	4.65	0.48	มากที่สุด	4.23	0.42	มาก	0.10	4
1.4 มีค่านิยมและคุณลักษณะเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิและให้เกียรติคนอื่น	4.45	0.50	มาก	4.23	0.42	มาก	0.05	5
1.5 มีความสามัคคีและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.60	0.50	มากที่สุด	3.75	0.67	มาก	0.23	1
1.6 มีจิตสำนึกในการธำรงความโปร่งใส ของสังคมและประเทศชาติ ต่อด้านการทุจริต คอร์รัปชัน และความไม่ถูกต้อง	4.60	0.50	มากที่สุด	3.78	0.70	มาก	0.22	2
1.7 มีความกล้าหาญและแสดงออกทางคุณธรรม จริยธรรม	4.60	0.50	มากที่สุด	4.00	0.72	มาก	0.15	3
2. ด้านความรู้	4.63	0.48	มากที่สุด	3.66	0.56	มาก	0.26	2
2.1 มีความรอบรู้ในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาสาระด้านวิชาชีพของครู	4.75	0.44	มากที่สุด	3.73	0.64	มาก	0.28	3
2.2 มีความรอบรู้ในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาวิชาที่สอนทางพลศึกษาและนันทนาการ สามารถวิเคราะห์ความรู้ และเนื้อหาวิชาที่สอน	4.75	0.44	มากที่สุด	3.60	0.50	มาก	0.32	2
2.3 มีความรู้ เข้าใจชีวิต เข้าใจชุมชน และการ อยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม	4.60	0.50	มากที่สุด	3.70	0.65	มาก	0.24	4
2.4 สามารถเผชิญและเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ของสังคม	4.85	0.36	มากที่สุด	3.48	0.68	มาก	0.40	1
2.5 สามารถนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต พัฒนาดิน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียน	4.65	0.48	มากที่สุด	3.63	0.49	มาก	0.28	3
2.6 มีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.40	0.50	มาก	3.65	0.48	มาก	0.21	5
2.7 ตระหนักรู้ เห็นคุณค่าและความสำคัญของ ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	4.40	0.50	มาก	3.88	0.33	มาก	0.14	6
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.78	0.58	มาก	3.69	0.46	มาก	0.02	6
3.1 คิด ค้นหา วิเคราะห์ข้อเท็จจริง และประเมิน สื่อ สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย อย่างรู้เท่าทัน	3.80	0.41	มาก	3.73	0.45	มาก	0.02	2
3.2 เป็นพลเมืองตื่นรู้ มีสำนึกสากล สามารถเผชิญ และก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุค ดิจิทัล	3.55	0.50	มาก	3.73	0.45	มาก	-0.05	3
3.3 สามารถคิดริเริ่มและพัฒนางานพลศึกษา และนันทนาการอย่างสร้างสรรค์	3.55	0.50	มาก	3.75	0.44	มาก	-0.05	3
3.4 พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างหรือร่วมสร้าง นวัตกรรม รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชน และสังคม	4.00	0.64	มาก	3.63	0.49	มาก	0.10	1
3.5 วิจัยแก้ปัญหาและพัฒนางานได้อย่าง สร้างสรรค์	4.00	0.64	มาก	3.63	0.49	มาก	0.10	1

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	สภาพที่คาดหวัง (I)			สภาพที่เป็นจริง (D)			ความต้องการจำเป็น PNI _{modified}	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	(I-D)/D	ลำดับ
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	4.93	0.26	มาก	3.94	0.63	มาก	0.25	3
4.1 เข้าใจและใส่ใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น มีความคิดเชิงบวก มีคุณลักษณะทางอารมณ์ และทางสังคม	5.00	0.00	มากที่สุด	3.98	0.48	มาก	0.26	4
4.2 ทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นทีมเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	5.00	0.00	มากที่สุด	4.20	0.41	มาก	0.19	6
4.3 มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง และคนในชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด	3.93	0.69	มาก	0.27	3
4.4 มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ต่อตนเอง ต่อผู้เรียน ต่อผู้ร่วมงาน และต่อส่วนรวม	5.00	0.00	มากที่สุด	3.80	0.76	มาก	0.32	1
4.5 สามารถช่วยเหลือ แก้ปัญหาตนเองทั้งในกลุ่ม และระหว่างกลุ่มได้	5.00	0.00	มากที่สุด	3.83	0.59	มาก	0.31	2
4.6 มีภาวะผู้นำทางวิชาชีพ วิชาการทางพลศึกษา และนันทนาการ	4.75	0.44	มากที่สุด	3.93	0.69	มาก	0.21	5
4.7 สามารถชี้แนะและถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและสังคมอย่างสร้างสรรค์	4.75	0.44	มากที่สุด	3.93	0.69	มาก	0.21	5
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	3.62	0.64	มาก	3.86	0.74	มาก	-0.04	7
5.1 การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีมีทักษะ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ การสังเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพลศึกษาและ นันทนาการได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง	3.60	0.50	มาก	3.60	0.50	มาก	0.00	2
5.2 สื่อสารกับผู้เรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง บุคคล ในชุมชนและสังคม และผู้เกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.85	0.74	มาก	3.70	0.65	มาก	0.04	1
5.3 สามารถเลือกใช้การสื่อสารทางวาจา การเขียน หรือการนำเสนอด้วยรูปแบบต่างๆ ได้อย่าง เหมาะสม	3.65	0.80	มาก	3.70	0.65	มาก	-0.01	3
5.4 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล ทางพลศึกษาและนันทนาการ หรือความรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.40	0.81	ปานกลาง	3.83	0.59	มาก	-0.11	5
5.5 สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่จำเป็นสำหรับ การเรียนรู้ การทำงาน การประชุม การจัดการ และสืบค้นข้อมูล	3.60	0.81	มาก	3.95	0.71	มาก	-0.09	4
6. ด้านวิถีวิทยาการจัดการเรียนรู้	4.36	0.64	มาก	3.86	0.74	มาก	0.13	4
6.1 การออกแบบเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียน การสอนพลศึกษาและนันทนาการได้ดี	4.40	0.50	มาก	4.18	0.84	มาก	0.05	6
6.2 การวัดและประเมินผู้เรียน การบริหารจัดการ ชั้นเรียน ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพบริบท ของผู้เรียน	4.40	0.50	มาก	4.18	0.84	มาก	0.05	6
6.3 สามารถนำความรู้ทางจิตวิทยาไปใช้ในการ วิเคราะห์ผู้เรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นรายบุคคลได้	4.30	0.72	มาก	3.60	0.50	มาก	0.19	1
6.4 สามารถช่วยเหลือ แก้ไขและส่งเสริมพัฒนา ผู้เรียน ทั้งผู้เรียนปกติและผู้เรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นหรือผู้เรียนที่มีข้อจำกัดทางกาย	4.30	0.97	มาก	3.93	0.69	มาก	0.10	5

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	สภาพที่คาดหวัง (I)			สภาพที่เป็นจริง (D)			ความต้องการจำเป็น PNI _{modified}	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	(I-D)/D	ลำดับ
6.5 ส่งเสริมการพัฒนาการคิด การทำงาน การจัดการ ฝึกการปฏิบัติให้ได้ คิดเป็นทำเป็น	4.45	0.81	มาก	3.78	0.73	มาก	0.18	2
6.6 สร้างบรรยากาศ จัดสภาพแวดล้อม สื่อการ เรียน เทคโนโลยี วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้	4.40	0.50	มาก	3.78	0.73	มาก	0.17	3
6.7 สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน มีทักษะศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน แบบร่วมมือ ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	4.40	0.50	มาก	3.78	0.73	มาก	0.17	3
6.8 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ผู้เรียนและการพัฒนาตนเอง	4.20	0.41	มาก	3.68	0.62	มาก	0.14	4
7. ทักษะเฉพาะทางพลศึกษาและนันทนาการ	5.00	0.00	มากที่สุด	2.73	0.66	ปานกลาง	0.83	1
7.1 มีความสามารถในการใช้ทักษะ/เทคนิค การสอนที่หลากหลาย	5.00	0.00	มากที่สุด	2.88	0.82	ปานกลาง	0.74	8
7.2 มีความสามารถในการบริหารจัดการชั้นเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	2.73	0.60	ปานกลาง	0.83	5
7.3 มีความสามารถในการเล่นกีฬาชนิดต่างๆ ได้ ในระดับขั้นพื้นฐานขึ้นไป	5.00	0.00	มากที่สุด	2.80	0.72	ปานกลาง	0.79	7
7.4 มีความสามารถในการสอนและฝึกทักษะกีฬา ชนิดต่างๆ	5.00	0.00	มากที่สุด	2.48	0.51	น้อย	1.02	2
7.5 มีความสามารถในการจัดการแข่งขันกีฬา และการตัดสินกีฬานิตยต่างๆ	5.00	0.00	มากที่สุด	2.40	0.50	น้อย	1.08	1
7.6 มีความสามารถกล้าแสดงออกในการเป็นผู้นำ นันทนาการ	5.00	0.00	มากที่สุด	2.70	0.65	ปานกลาง	0.85	4
7.7 มีความสามารถในการนำความรู้นันทนาการ ไปปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์	5.00	0.00	มากที่สุด	2.60	0.63	ปานกลาง	0.92	3
7.8 มีความสามารถจัดโครงการนันทนาการระยะ สั้นระยะยาวโดยมีแผนงาน	5.00	0.00	มากที่สุด	2.78	0.62	ปานกลาง	0.80	6
7.9 มีความสามารถใช้แรงจูงใจให้ผู้เข้าร่วม โครงการ/กิจกรรมนันทนาการ มีความสนใจ และกล้าแสดงออก	5.00	0.00	มากที่สุด	2.95	0.68	ปานกลาง	0.69	9
7.10 มีความสามารถในการสอน อธิบาย สาธิต กิจกรรมนันทนาการได้ตามหลักขั้นตอน ถูกต้อง	5.00	0.00	มากที่สุด	2.95	0.68	ปานกลาง	0.69	9
รวมทั้งฉบับ	4.49	0.67	มากที่สุด	3.61	0.78	มาก	0.24	-

จากตาราง 2 การตอบแบบสอบถามจากผู้ใช้นิตย พบว่าความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ กระบวนวิชาในหลักสูตร ผู้ใช้นิตยมีความต้องการจำเป็น

ในด้านทักษะเฉพาะทางพลศึกษาและนันทนาการ เป็น ลำดับที่ 1 (PNIb=0.83) รองลงมาคือด้านความรู้ (PNIb=0.26) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ (PNIb=0.25) ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็น เรื่องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ (n = 200)

สถานภาพของบัณฑิต	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1.เพศ		
ชาย	116	58.00
หญิง	84	42.00
2.การศึกษา(สาขาวิชา)		
สาขาวิชาพลศึกษา	100	50.00
สาขาวิชานันทนาการ / ผู้นำนันทนาการ/การจัดการ นันทนาการ	100	50.00
รวม	200	100.00

จากตาราง 3 พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 เป็นเพศหญิง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 การศึกษา สาขาวิชาเอกพลศึกษา จำนวน 100 คิดเป็นร้อยละ 50.00 สาขาวิชานันทนาการ / ผู้นำนันทนาการ/การจัดการ นันทนาการ จำนวน 100 คิดเป็นร้อยละ 50.00 รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 200 คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นเรื่องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ (สำหรับบัณฑิต) (n = 200)

รายการการประเมิน (กระบวนวิชาของหลักสูตรฯ)	สภาพที่คาดหวัง (I)			สภาพที่เป็นจริง (D)			ความต้องการจำเป็น PNI _{modified}	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	(I-D)/D	ลำดับที่
1. ประวัติ ปรัชญาพลศึกษา และนันทนาการ	4.78	0.54	มากที่สุด	2.19	1.07	น้อย	1.18	1
2. กลศาสตร์สำหรับครูพลศึกษา	2.08	0.92	น้อย	2.01	0.87	น้อย	0.03	14
3. สรีรวิทยาการออกกำลังกาย	2.14	1.17	น้อย	2.25	1.29	น้อย	-0.05	20
4. การบริหารพลศึกษา การจัดการ แข่งขันเกมและกีฬา	4.76	0.55	มากที่สุด	4.29	0.84	มาก	0.11	10
5. หลักวิธีการเป็นผู้ฝึกสอน และจิตวิทยาการกีฬา	4.82	0.52	มากที่สุด	4.15	0.79	มาก	0.16	5
6. การเสริมสร้างและทดสอบ สมรรถภาพทางกาย	3.06	1.86	ปานกลาง	4.54	0.50	มากที่สุด	-0.33	26
7. หลักสูตรและการสอนพลศึกษา	4.34	0.65	มาก	2.60	1.28	ปานกลาง	0.67	2
8. นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางพลศึกษาและนันทนาการ	4.82	0.52	มากที่สุด	4.29	0.68	มาก	0.12	9
9. การวิจัย การวัดประเมินผล ทางพลศึกษาและนันทนาการ	4.82	0.39	มากที่สุด	4.29	0.45	มาก	0.12	9
10. ภาษาอังกฤษทางพลศึกษา และนันทนาการ	4.76	0.55	มากที่สุด	3.89	0.64	มาก	0.23	3
11. พลศึกษาและนันทนาการสำหรับ บุคคลพิเศษ	4.82	0.52	มากที่สุด	4.29	0.68	มาก	0.12	9
12. การจัดการเรียนรู้พลศึกษา ในชั้นเรียน	2.92	1.91	ปานกลาง	3.07	1.39	ปานกลาง	-0.05	20
13. สวัสดิศึกษาและการปฐมพยาบาล	4.48	0.61	มาก	3.94	0.80	มาก	0.14	7
14. เพศศึกษา สุขปฏิบัติทางเพศ	3.92	0.77	มาก	3.91	0.79	มาก	0.00	16

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการการประเมิน (กระบวนวิชาของหลักสูตรฯ)	สภาพที่คาดหวัง (I)			สภาพที่เป็นจริง (D)			ความต้องการจำเป็น PNI _{modified}	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	(I-D)/D	ลำดับที่
15. หลักและวิธีการสอนกรีธา (ประเภทหมู่และลาน)	3.94	0.91	มาก	3.75	0.74	มาก	0.05	12
16. หลักและวิธีการสอนฟุตบอล	3.88	1.05	มาก	3.74	1.02	มาก	0.04	13
17. หลักและวิธีการสอนบาสเกตบอล	3.88	1.05	มาก	3.74	1.02	มาก	0.04	13
18. หลักและวิธีการสอนวอลเลย์บอล	3.72	1.24	มาก	3.22	0.70	ปานกลาง	0.16	5
19. หลักและวิธีการสอนว่ายน้ำ การช่วยคนตกน้ำ	3.66	1.20	มาก	3.10	0.41	ปานกลาง	0.18	4
20. หลักและวิธีการสอน เทเบิลเทนนิส	3.66	1.20	มาก	3.24	0.51	ปานกลาง	0.13	8
21. หลักและวิธีการสอนกิจกรรม เข้าจังหวะ	3.72	1.24	มาก	3.83	0.83	มาก	-0.03	19
22. หลักและวิธีการสอนศิลปะ ป้องกันตัว	3.04	0.83	ปานกลาง	4.05	0.85	มาก	-0.25	24
23. หลักและวิธีการสอนมวยไทย	2.98	0.79	ปานกลาง	3.57	0.75	มาก	-0.16	21
24. หลักและวิธีการสอนกระบี่ กระบอง	2.66	0.89	ปานกลาง	3.63	0.75	มาก	-0.27	25
25. หลักและวิธีการสอนเซปักตะกร้อ และตะกร้อลอดห่วง	2.40	0.87	น้อย	3.11	1.41	ปานกลาง	-0.23	23
26. กิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน	3.08	1.71	ปานกลาง	3.93	0.83	มาก	-0.22	22
27. กีฬา สังคมและวัฒนธรรม ในประชาคมอาเซียน	3.34	1.29	ปานกลาง	3.39	1.19	ปานกลาง	-0.01	17
28. แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ทางนันทนาการ	3.74	0.98	มาก	3.69	0.92	มาก	0.01	15
29. การเป็นผู้แนะนำและการวางแผน โครงการนันทนาการ	3.98	0.81	มาก	4.05	0.76	มาก	-0.02	18
30. นันทนาการกับการพัฒนา คุณภาพชีวิต	4.48	0.92	มาก	3.89	0.80	มาก	0.15	6
31. นันทนาการในสถานศึกษา	4.04	0.98	มาก	3.65	1.01	มาก	0.11	10
32. การออกแบบกิจกรรม นันทนาการในหลักสูตร	3.98	1.13	มาก	3.49	1.37	ปานกลาง	0.14	7
33. โครงการและกิจกรรม นันทนาการในชุมชน	3.92	1.15	มาก	3.81	1.13	มาก	0.03	14
34. นันทนาการบำบัด	4.60	0.98	มากที่สุด	4.45	0.86	มาก	0.03	14
35. การประเมินพฤติกรรม ทางนันทนาการ	4.66	0.91	มากที่สุด	4.23	0.84	มาก	0.10	11
36. การให้คำปรึกษาการใช้เวลาว่าง	4.82	0.52	มากที่สุด	4.37	0.70	มาก	0.10	11
37. กิจกรรมค่ายพักแรม	4.88	0.48	มากที่สุด	4.75	0.66	มากที่สุด	0.03	14
38. ลูกเสือเนตรนารี และยุวกาชาด	4.88	0.48	มากที่สุด	4.75	0.66	มากที่สุด	0.03	14
39. สัมมนาวิชาชีพพลศึกษา และนันทนาการ	4.88	0.48	มากที่สุด	4.75	0.66	มากที่สุด	0.03	14
40. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.88	0.48	มากที่สุด	4.75	0.66	มากที่สุด	0.03	14
รวม	3.96	1.17	มาก	3.76	1.12	มาก	0.05	-

จากตาราง 4 การตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตพบว่าความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ กระบวนวิชาในหลักสูตร บัณฑิตมีความต้องการจำเป็นในการเรียนกระบวนวิชาประวัติ ปรัชญาพลศึกษาและนันทนาการ เป็นลำดับที่ 1 (PNib=1.18) รองลงมาคือกระบวนวิชาหลักสูตรและการสอนพลศึกษา (PNib=0.67) กระบวนวิชาภาษาอังกฤษทางพลศึกษาและนันทนาการ (PNib=0.23) และกระบวนวิชาหลักและวิธีการสอนกีฬาตามลำดับ

สรุปการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ

ปรัชญาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ “มีความรู้หลักทฤษฎีและปฏิบัติด้านพลศึกษาและนันทนาการ มีความเชี่ยวชาญทางการเป็นผู้ฝึกสอนผู้ตัดสินกีฬาและการบริหารจัดการ มีคุณธรรมและจริยธรรมก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม เสริมสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา”

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

1. เป็นบัณฑิตที่มีองค์ความรู้ทางด้านพลศึกษาและนันทนาการ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพได้
2. สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางพลศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้ทางนันทนาการได้ตามความเหมาะสมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมได้
3. มีจิตอาสา มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู สามารถจัดกิจกรรมพลศึกษาและนันทนาการเพื่อพัฒนาชุมชนได้
4. มีทักษะทางกีฬา เป็นผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสินกีฬา และสร้างสรรค์กิจกรรมนันทนาการ เป็นผู้นำนันทนาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนและชุมชน
5. เป็นบัณฑิตที่มีสมรรถภาพทางกายที่ดี มีน้ำใจนักกีฬา

โครงสร้างของหลักสูตร ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562

โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน (วิชาชีพครูและ วิชาเอก) และหมวดวิชาเลือกเสรี มีจำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดและหน่วยกิตรวมทั้งหลักสูตร ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ให้เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน ประกอบด้วย 2 ส่วน
 - 2.1 วิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 34 หน่วยกิต
 - 2.1.1 เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า 22 หน่วยกิต
 - 2.1.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
 - 2.2 วิชาเอก และวิชาเอก – โท มีดังนี้
 - 2.2.1 วิชาเอก แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้(1) วิชาเอกเดี่ยว ให้เรียนไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต และให้ผู้เรียนเลือกเรียนในรายวิชาที่เสริมสร้างสมรรถนะและศักยภาพความลุ่มลึกในวิชาเอกอีก ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต รวมกันไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต (2) วิชาเอกคู่ ให้เรียนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 40 หน่วยกิต (รวมแล้วไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต)
 - 2.2.2 วิชาเอก-โท กำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เรียน ดังนี้ (1) วิชาเอก ให้เรียนไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต (2) วิชาโท ให้เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรีให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรโปรแกรมวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่และวิชาเอก-โท มีดังนี้ (1) โปรแกรมวิชาเอกเดี่ยว หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 130 หน่วยกิต (2) โปรแกรมวิชาเอกคู่ หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต (3) โปรแกรมวิชาเอก-โท หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต

อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

1. ครูพลศึกษา และ ผู้นำนันทนาการ
ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
การศึกษานอกระบบและการศึกษาพิเศษ
2. ผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสินกีฬา ผู้นำกิจกรรม
นันทนาการ นักกิจกรรมบำบัดในหน่วยงานภาครัฐ
และภาคเอกชน
3. บุคลากรทางการศึกษาหรือประกอบอาชีพ
ที่เกี่ยวกับการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้นำนันทนาการ
หรือประกอบอาชีพอิสระ

กิจกรรมเสริมความเป็นครู

1. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
เสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครู และส่งเสริมสมรรถนะ
วิชาชีพครู
2. กิจกรรมพัฒนาด้านการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา
ผู้ตัดสินกีฬา
3. กิจกรรมการเป็นผู้นำทางนันทนาการ
ในสถานศึกษาและชุมชน
4. กิจกรรมการจัดการแข่งขันกีฬา การจัดการ
ค่ายพักแรม การจัดการค่ายลูกเสือ
5. ฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองชั้นความรู้
เบื้องต้น C.B.T.C. และฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง
ชั้นความรู้ขั้นสูง C.A.T.C.

คุณสมบัติ/คุณวุฒิของคณาจารย์

1. จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
2. มีผลงานทางวิชาการทางด้านพลศึกษา
หรือนันทนาการ
3. มีความเชี่ยวชาญทางด้านการเป็นผู้ฝึกสอน
กีฬา การตัดสินกีฬา ผู้นำค่ายพักแรม การจัดการนันทนาการ
การจัดการค่ายลูกเสือ
4. เป็นนักกีฬาทีมชาติ

วิธีการจัดการเรียนการสอนการศึกษา

1. การสอนภาคทฤษฎีทางพลศึกษาและ
นันทนาการให้เกิดความเชี่ยวชาญทั้งในชั้นเรียนและภาคสนาม

2. การฝึกปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน
3. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

การวัดและประเมินผล

1. กระบวนการจัดและประเมินผลที่ชัดเจนได้
มาตรฐานทุกทักษะ ทั้งระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน
2. มีการเก็บคะแนนตลอดภาคการศึกษา
3. มีคะแนนความพึงพอใจในการจัดการเรียน
การสอนและนำการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน
อย่างต่อเนื่อง

**การพัฒนาบัณฑิตให้มีสมรรถนะเข้ากับสังคมใน
ศตวรรษที่ 21** ซึ่งสอดคล้องกับวิสัย วังษ์ใหญ่ (2554) สังคม
ต้องการบัณฑิตที่มีคุณลักษณะต่างๆ

1. เน้นทฤษฎีและหลักการของการจัดการเรียน
การสอนพลศึกษาและนันทนาการ
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทันสมัย ใช้สื่อ
อำนวยความสะดวกและทักษะการใช้สารสนเทศ
3. มีทักษะการใช้ภาษาหลากหลายกว่า 1 ภาษา

ข้อเสนอแนะก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1. ผ่านการเก็บชั่วโมงกิจกรรมฝึกปฏิบัติ
ทางสาขาวิชาชีพ กิจกรรมบริการสังคม กิจกรรมจิตอาสา
2. ผ่านการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง
ชั้นความรู้เบื้องต้น C.B.T.C. และฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ
สำรองชั้นความรู้ขั้นสูง C.A.T.C.
3. ผ่านการอบรมการเป็นผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสินกีฬา
2-3 ชนิดกีฬา
4. ผ่านการอบรมพัฒนาทักษะภาษาสากล
มากกว่า 1 ภาษาในระดับที่สามารถสื่อสารได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ผลการวิเคราะห์ความต้องการ
จำเป็นอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการจำเป็นในด้าน
ทักษะเฉพาะทางพลศึกษาและนันทนาการ เป็นลำดับที่ 1
(PN1b=0.83) รองลงมาคือด้านความรู้ (PN1b=0.26) และ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (PNIb=0.25) การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องมีการประเมินความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับสมเกียรติ กาทองทุ่ง (2557) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พลศึกษาในสถาบันการพลศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าสมรรถนะที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านทักษะสุขภาพและการปฏิบัติงานการสอน

2. กลุ่มบัณฑิตมีความต้องการจำเป็นในการเรียน กระบวนวิชาประวัติ ปรัชญาพลศึกษาและนันทนาการ เป็นลำดับที่ 1 (PNIb=1.18) รองลงมาคือกระบวนวิชา หลักสูตรและการสอนพลศึกษา (PNIb=0.67) กระบวนวิชา ภาษาอังกฤษทางพลศึกษาและนันทนาการ (PNIb=0.23) และกระบวนวิชาหลักและวิธีการสอนกีฬาตามลำดับ การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องมีการประเมินความต้องการของผู้เรียนซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการวางแผน โปรแกรมในหลักสูตรที่จะสอน และเป็นกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่าง What is? และ What should be? ซึ่งสอดคล้องกับสุวิมล ว่องวาณิช (2550) ที่กล่าวถึงการประเมินความต้องการ ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างสถานการณ์ในปัจจุบันกับสถานการณ์ที่ควรจะเป็นในอนาคต

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ครู/อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีความต้องการพัฒนาหลักสูตรที่บัณฑิตมีความรู้หลักทฤษฎีและปฏิบัติด้านพลศึกษาและนันทนาการ มีความเชี่ยวชาญทางการเป็นผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสินกีฬา การบริหารจัดการ และมีคุณธรรมและจริยธรรม กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับจิตพิสัย เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ที่กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อวินิจฉัยปัญหาและความต้องการซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจ

ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าประสงค์ จุดหมาย และจุดประสงค์ หลังจากได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแล้ว จะพิจารณาและกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา

ขั้นที่ 3 การเลือกและการจัดเนื้อหาจะต้องมีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน มีความยากง่าย สอดคล้องเหมาะสมกับวัย เนื้อหาต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและเนื้อหานั้นเป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ในแง่ของความพร้อมด้านเวลา ผู้สอน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

ขั้นที่ 4 การเลือกและการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว รวมไปถึงยุทธวิธีการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต้องเอื้อต่อการเรียนรู้ และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 การกำหนดอัตราเวลาเรียน หลักเกณฑ์ในการวัดประเมินผลการเรียน กำหนดเวลาเรียนการสอน โดยจัดเนื้อหาวิชาตามลำดับก่อนหลังให้สัมพันธ์กับจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนการวัดผลประเมินผล ควรกำหนดวิธีการเกณฑ์การจบหลักสูตร

ขั้นที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้ หลังจากร่างหลักสูตรแล้วต้องมีการตรวจสอบ ข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 การประเมินผลหลักสูตร เมื่อใช้หลักสูตรไปได้สักระยะหนึ่งควรมีการประเมินผลหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ว่ามีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมอะไรบ้าง

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร หลังจาก ที่ทราบข้อบกพร่องของหลักสูตร อาจจะต้องมีการศึกษา ปัญหาเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องให้หลักสูตรเหมาะสมยิ่งขึ้น

จากการสรุปผลทั้ง 3 กลุ่มจะสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีในการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler, 1949) เป็นไปตามลำดับขั้น โดยอาศัยข้อมูลจาก แหล่งกำเนิดที่จะเป็นพื้นฐานในการตัดใจ 3 แหล่งด้วยกัน คือ (1) ศึกษาจากสังคม (2) ศึกษาจากผู้เรียน (3) ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ในเนื้อหาวิชา ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยการพัฒนา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและ นันทนาการ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและตอบสนองพันธกิจการจัดการศึกษาพลศึกษาและนันทนาการ ที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21

2. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจส่งเสริมผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น บนพื้นฐานของเหตุผลได้อย่างเต็มที่และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการอยากมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนการสอน การศึกษาเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ลงฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสปี)* พ.ศ. 2562 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้น 2 มีนาคม 2562, จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/E/056/T_0012.PDF
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- พิจิตรา ธงพานิช. (2556). *การพัฒนาหลักสูตร: ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ทิศทาง แนวโน้ม* (พิมพ์ครั้งที่ 5). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- มารุต พัฒนาผล. (2562). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อาร์แอนด์ ปริ้นท์จำกัด.
- สงัด อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สมเกียรติ กาทองทุ่ง. (2557). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พลศึกษาในสถาบันการพลศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน). สืบค้น 25 พฤษภาคม 2563, จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/20317>
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Hauer, J. & Quill, T. (2011). Educational Needs Assessment, Development of Learning Objectives, and Choosing a Teaching Approach. *Journal of Palliative Medicine*, 14, 503-508.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: The university of Chicago press.